

A TANTÁRGY ADATLAPJA

Hangszerismeret és hangszerelés 2. (Teoria instrumentelor și instrumentație 2)

Akadémiai tanév: 2025-2026

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeș-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2 Kar	Református Tanárképző és Zeneművészeti Kar
1.3 Intézet	Református Tanárképző és Zeneművészeti Intézet
1.4 Szakterület	Zene
1.5 Képzési szint	Alapképzés (BA)
1.6 Tanulmányi program / Képesítés	Zeneművészet
1.7 Képzési forma	Nappali

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve	Hangszerismeret és hangszerelés 2. (Teoria instrumentelor și instrumentație 2)					A tantárgy kódja	TLM 3406
2.2 Az előadásért felelős tanár neve			dr. Fekete Miklós				
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve			dr. Fekete Miklós				
2.4 Tanulmányi év	2	2.5 Félév	2	2.6. Értékelés módja	E	2.7 Tantárgy típusa	DD

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	2	melyből: 3.2 előadás	1	3.3 szeminárium/labor	1
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	28	melyből: 3.5 előadás	14	3.6 szeminárium/labor	14
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					9
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					2
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					9
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					1
Vizsgák					1
Más tevékenységek: koncertrésztvétel (opera, filharmónia, kamaraestek, stb.), zenehallgatás, stb.					+
3.7 Egyéni munka össz-óraszama					22
3.8 A félév össz-óraszama					50
3.9 Kreditszám					2

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	• általános zenetörténeti és zeneelméleti ismeretekkel való rendelkezés
4.2 Kompetenciabeli	• zenei képességekkel való rendelkezés (zenei hallás, ritmusérzék) • kottakövetési (kottaolvasási) készséggel való rendelkezés

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	• 75 %-os jelenléti kötelezettség • vetítő, hangfalak, zongora • kötelező olvasmányok tanulmányozása és a feladatok elvégzése
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	• 100 %-os jelenléti kötelezettség • szemináriumi feladatok megoldása (órák keretében és tanórákon kívül) • fontosabb kolozsvári könyvtárak használata, többek között: ▪ BBTE Református Teológia, Zenepedagógia Tanszék Könyvtára

	▪ BCU – Lucian Blaga Központi Könyvtár + online adatbázis ▪ Gheorghe Dima Zeneakadémia Könyvtára
--	---

6.1 Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	• „zenét tanulmányoz” • „azonosítja a zene jellemzőit” • „kottákat tanulmányoz” • „a tanítási folyamat során példákkal szemléltet” • „helyes kapcsolat megteremtése a zenei szöveg és a hangzás között a megszerzett auditív, valamint zeneolvasási- és írási készségek (beleértve a belső hallást) alapján”; • „a klasszikus zenei írásmód alapvető technikáinak, valamint a zenei elemzés módszertanának helyes alkalmazása”; • „zenei kompozíciók osztályozása és elemzése műfaji, formai, zeneirodalmi, hangszerelési, stilisztikai jellemzők és sajátosságok alapján”; • hangszeres, vokális és zenekari kottaolvasás készségének kialakítása; • hangszínhallás készségének kifejlesztése; • stílusfelismerési képesség kialakítása; • transzpozíció-olvasás/írás készségének fejlesztése; • különböző hangszerek játéktechnikája, illetve a hangszerelés értelmezési képességének fejlesztése;
Transzverzális kompetenciák	• „kezeli saját szakmai fejlődését” • „önmenedzselést és önpromóciót végez” • „megküzd a lámpalázzal” • „hatékony munkavégzési technikák alkalmazása”; • „kezdőnyelvi-készség, kreativitás és felelősségérzet kialakítása”; • „a szakmai fejlődés objektív önértékelése a munkaerőpiaci elvárásokhoz való alkalmazkodás érdekében”; • a zenei befogadókészség kialakítása • az esztétikai értékítélet képességének kialakítása • a rendszerezés képességének kifejlesztése • az önálló zenehallgatási- és hangverseny-látogatási igény kialakítása • interdiszciplináris kapcsolatok kialakításának készsége – egyrészt zenei tárgyakkal (zeneelmélet, formatan, összhangzattan, ellenpont, folklór, hangszertörténet és hangszerelmélet, hangszerstanulás, partitúraolvasás, karvezetés), másrészt zenén kívüli tárgyakkal (irodalom, egyetemes történelem, művészettörténet, földrajz, szociológia, stb.)

6.2. Tanulási eredmények

Ismeretek	- Azonosítja és leírja a különböző hangszercsaládok történeti fejlődését, jellegzetességeit, akusztikai és szerkezeti sajátosságait, valamint ezek szerepét a különböző korszakok zenéjében. - Ismeri a hangszerek játéktechnikai alapjait, speciális effektusait és a hangszerelés gyakorlati elveit, különös tekintettel a különböző apparátusokra (szóló, kamarazenei, zenekari, vokál-instrumentális). - Ismeri a hangszeres zene repertoárjának történeti, stiláris és formai vonatkozásait, valamint a különféle hangszerelési megoldások zenei funkcióit. - Ismeri a hangszeres kottaolvasás, transzponálás és hangszínbeli különbségek felismerésének alapelveit. - Ismeri azokat az információforrásokat (szakirodalom, kézikönyvek, lexikonok, digitális adatbázisok), amelyek a hangszer-történeti és hangszerelési ismeretek elmélyítését szolgálják.
Képességek	- Különböző korszakokhoz és stílusokhoz tartozó zenei példák alapján felismeri, osztályozza és értelmezi a hangszerek megszólalását, funkcióját és szerepét a zenei szövetben. - Képes hangszíneket megkülönböztetni, összehasonlítani és zenei elemzésekben alkalmazni a hangszínhalláson alapuló megfigyeléseket. - Transzponáló hangszerek partitúráját olvassa és értelmezi, valamint képes egyszerűbb transzpozíciós feladatok végrehajtására (olvasásban és írásban). - Elemzi és értékeli a hangszerelés megoldásait különböző művekben, felismerve a játéktechnikai és stiláris sajátosságokat. - Hangszer-történeti és hangszerismereti forrásokat gyűjt, rendszerez, feldolgoz és felhasznál zenei elemző vagy oktatási feladatokhoz. - Önállóan összekapcsolja a hangszerelési, játéktechnikai és stiláris ismereteket zenei művek értelmezésében.
Felelősség és önállóság	- Önállóan orientálódik különböző hangszer-történeti korszakok, hangszerkultúrák és zenekari gyakorlatok között. - Folyamatosan bővíti, rendszerezi és árnyalja hangszerekkel, hangszínnel, hangszereléssel kapcsolatos ismereteit különböző szakmai források tanulmányozásával. - Kritikai és kreatív módon értékeli és elemzi hangszeres és zenekari művek interpretációját, hangszerelését és játéktechnikai megoldásait.

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	- a zenei műveltség megalapozása; - a hangszerelméleti tájékozottság kialakítása, ismeretek bővítése és rendszerezése; - a hangszerek (historikus, kortárs), együttesek iránti érdeklődés felkeltése; - a tudatos zenehallgatás szintjének elérése; - zeneszerzők életének, tevékenységeinek, alkotásainak megismerése a hangszer-történet, hangszerismeret és hangszerelés tükrében - a történelmi, művészettörténeti, irodalmi, képzőművészeti és hangszer-történeti fejlődés párhuzamba állítása, kölcsönhatásainak és összefüggéseinek felderítése
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	- a hangszer-történeti és hangszerelméleti terminológia megismerése, elsajátítása és helyes használata - a zenei hangszerek és hangszercsaládok megismerése

	• a hangszerek történetének és fejlődésének megismerése • a hangszerek fizikai felépítésének részletes megismerése, technikai sajátosságainak felvázolása, megszólaltatási módozatainak bemutatása, speciális effektusok megszólaltatási módozatainak megismerése • hangszerek osztályozási rendszerének ismertetése • hangszerek ambitusainak elsajátítása • a hangszerek szólamainak lejegyzése különböző kulcsok, transzpozíciós eljárások segítségével • a transzponáló hangszerek sajátos írása és olvasása • hangszínbeli, regiszterbeli specifikumok bemutatása • a zeneirodalom jellegzetes, különböző hangszerekre írott műveinek megismerése • hangszerek társítása, zenei együttesek létrejöttének története • hangszerfelismerés zenehallgatás révén • hangszerelési technikák és eljárások megismerése • a zenei elemzések megvalósításához szükséges hangszerelméleti ismeretek elsajátítása • hangszerelési traktátusok tanulmányozása (S. Adler, P. L. Alexander, Casella-Mortari) • hangszerelés kijelölt hangszeregyüttesre (figyelembe véve a hangszerek technikai jellegzetességeit, ambitusát, regiszterbeli sajátosságait, hangszínt, lejegyzési módozatát, egymással való társítását)
--	---

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	didakt. módszerek
1. a. Téma: Fúvós- és ütőhangszerek osztályozási rendszere. b. Kulcsszavak, fogalmak: fizikai tulajdonságok, rezgések, akusztikai tulajdonságok, idiofon-, membranofon-, aerofon- és hangszerek, Hornbostel-Sachs rendszertan, rezonátor, hullámhossz, felhangok	- szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
2. a. Téma: A fúvós hangszerek - bevezető b. Kulcsszavak: aerofon, idioglott, heteroglott, ajaksípok, a nyelvsípok (nádnyelv), tölcséres fúvóka, fafúvósok, rézfúvósok, peremhang, hengeres csövek, kúpszerű csövek, transzponáló hangszerek, hangszín, különleges effektusok: vibrato, legato, staccato, kettős hangismétlés, tremolo, frullato, glissando, Slap Tonguing, trilla, felhangok képzése, ambitus, regiszter, kolorisztika	- szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
3. a. Téma: A fuvola és a fuvalacsalád b. Kulcsszavak: hangszercsalád, fúvóka, test, piccolo, fuvola, altfuvola, basszusfuvola, ambitus, hangszín, regiszteri jellegzetességek, artikuláció, nyelvjáték, felhangok, kolorisztikus hatások	- szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
4. a. Téma: Az oboa és az angolkürt	- szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd

b. Kulcsszavak: hangszercsalád, dupla nádnyelves fúvóka, test, kónikus, oboa, oboa d'amore, angolkürt, basszus oboa, Heckelphon, ambitus, hangszín, regiszteri jellegzetességek, artikuláció, nyelvjáték, felhangok, kolorisztikus hatások, effektusok	- magyarázat
5. a. Téma: A klarinétcsalád b. Kulcsszavak: hangszercsalád, szopráninó (vagy pikoló-) klarinét, kis (vagy Esz-) klarinét, D-klarínét, C-klarínét, B-klarínét, Á-klarínét, clarinetto d'amore, basszetskürt, altklarínét, kontraaltklarínét, basszusklarínét, kontrabasszusklarínét, clarino, szimpla nádnyelves fúvóka, test, hengeres belső üreg, grenadilfa, poliszander, ambitus, hangszín, regiszteri jellegzetességek, artikuláció, nyelvjáték, felhangok, kolorisztikus hatások, effektusok, transzponálás	- szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
6. a. Téma: A fagott b. Kulcsszavak: kettős nádsíp, dulcián, kortholt, fagott, kontrafagott, F-kulcs, C-tenorkulcs, kolorisztikus hatások, effektusok	- szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
7. a. Téma: Hangszerelés fafúvós hangszerekre és hangszeregyüttesekre b. Kulcsszavak: zenekar, hangszercsalád, együttes, hangszerelés, kettőzés, transzpozíció, kulcsok, ambitus, regiszterbeli jellegzetességek, kombináció, hangszín, homofon-, kontrapunktikus írásmód, kontraszt	- szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
8. a. Téma: A rézfúvós hangszerek - bevezető b. Kulcsszavak: tölcséres fúvóka, rézfúvósok, kúpszerű csövek, transzponáló hangszerek, hangszín, különleges effektusok: vibrato, legato, staccato, kettős hangismétlés, tremolo, frullato, glissando, Slap Tonguing, trilla, felhangok képzése, ambitus, regiszter, kolorisztika, hangszerkombináció, együttesek, szimfonikus zenekar, kürt-család, trombita-család, harsona-család, tuba-család, natúrhangszer, toldalékcsovek, ventilek, tolókák, tompítók	- szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
9. a. Téma: A kürt b. Kulcsszavak: kürt-család, kettőskürt, F-kürt, alaphang, felhangok, natúrkürt, forgószelepek, ventilek, toldalékcsovek, fojtás	- szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
10. a. Téma: A trombita b. Kulcsszavak: trombita-család: C-, D-, Es-, E-, F-trombita (fefelé), piccolo trombita, B-, A-, F-, E-, Es-, D-trombita (lefelé), basszutrombita, transzponáló hangszerek, felhangok, szelepek, natúr trombita, buccina, szalpinx, clarino, ambitus, hangszín, regiszteri jellegzetességek, artikuláció, effektusok, tompító	- szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
11. a. Téma: A harsona és a tuba b. Kulcsszavak: tolótrombita, sackbutt, B-tenorharsona, alt-, basszusharsona, 7 pozíció, F-toldás, tompító, felhangok, hangszín, effektusok, artikuláció, regiszteri sajátosságok, csúsztatott glissando	- szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
12. a. Téma: Hangszerelés rézfúvós hangszerekre és együttesekre b. Kulcsszavak: tölcséres fúvóka, rézfúvósok, transzponáló hangszerek, hangszín, különleges effektusok, felhangok képzése, ambitus, regiszter, hangszerkombináció, együttesek, szimfonikus zenekar, tompítók	- szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
13. a. Téma: A zongora, csembaló és az orgona b. Kulcsszavak: kordofon, aerofon, mechanika, regiszterek, hangszín, hangképzés, ambitus	- szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd

	- magyarázat
14. a. Téma: Ütőhangszerek b. Kulcsszavak: idiofon-, membranofon hangszerek, (oktáv)transzponáló hangszerek, hangterjedelem, dallamhangszer, szimfonikus zenekar	- szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
8.2 Szeminárium	didakt. módszerek
1. a. Téma: Ajaksípok b. Kulcsszavak: fuvola az ókori Európában, középkor és reneszánsz: fuvalák és furulyák vetekedése, barokk: Quantz – a fuvola győzelme, Böhm – a fuvola tökéletesítése, fém vagy fa?	- szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
2. a. Téma: Ajaksípok – a modern fuvalacs család b. Kulcsszavak: modern fuvola, altfuvola, ksfuvola (piccolo), ajaksípok a zeneirodalomban	- szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
3. a. Téma: Kettős nyelvsípok b. Kulcsszavak: ókor: aulos és tibia, középkor: pásztorsíp és launedda, reneszánsz: családfák, pommer, szordún, görbekürt, zúgósíp, cink, barokk: oboe d'amore, oboe da caccia, az oboa és szerepe a zeneirodalomban	- szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
4. a. Téma: Kettős nyelvsípok – a modern oboacs család b. Kulcsszavak: modern oboa, az angolkürt, a fagott, kontrafagott, a kettős nyelvsíposok szerepe a zeneirodalomban, fúvósegységek	- szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
5. a. Téma: Egyszerű nyelvsípok b. Kulcsszavak: európai elődök: pibgorn, chalumeau, hólyagduda, Denner újítása, a klarinét története, klarinét szerepe	- szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
6. a. Téma: Egyszerű nyelvsípok. A klarinét. b. Kulcsszavak: európai elődök: basszet-kürt, modern klarinét, basszusklarinét, D- és Esz-klarinét, tárogató, szaxofon, szaxofoncsalád (szoprano, szoprán, alt, tenor, bariton, basszus)	- szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
7. a. Téma: A kürt b. Kulcsszavak: lur, cornu, elefántagyar-kürt, harci- és vadászkürtök, vadászkürt és erdei kürt, Hampel és az „invenció-kürt”, billentyűs kürt, Blümel-találma: a szelep-mechanizmus, a kürt a szimfonikus- és az operai zenekarban, játéktechnika, transzponálás, írás-olvasás	- szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
8. a. Téma: A trombita b. Kulcsszavak: salpinx, tuba, lituus, karynx, öröklött és szerzett kiváltságok, magas és mély trombiták, „principal” és „clarin”, Bach-trombita, szeleptrombita, basszus-trombita, trombita a zeneirodalomban, kornett és elődök (jelzőkürt, postakürt)	- szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
9. a. Téma: A harsona b. Kulcsszavak: buccina, harsona-történet, toronyzene, szoprán-, alt- és basszusharsona, a szelep-harsona, modern harsona, a húzó-trombita	- szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat

10. a. Téma: A tuba b. Kulcsszavak: serpent, basszuskürt, offikleid, Adolphe Sax, szaxkürtök, basszustuba, kontrabasszustuba, Wagner-tubák, szárnykürt, eufonium, helikon, bombardon, tuba a szimfonikus zenekarban, szerepe	- szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
11. a. Téma: Az orgona b. Kulcsszavak: ókor: pánsíp, duda, víziorgona, középkor: orgona Bizáncban és Nyugaton, mixtúrák, portatív, pozitív, reneszánsz: regál, regiszterek, barokk-orgona, orgona a 20. században, harmónium, harmonika, üvegharmonika	- szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
12. a. Téma: Az ütőhangszerek fejlődése b. Kulcsszavak: üstdob „pályafutása” és szerepe, kisdob, pergődob, janicsárzene, triangulum, réztányér, nagydob, csörgődob, kasztanyett, fadob, tamtam, gong, antik tányér, hangutánzó szerszámok, Dél-Amerikai jellegzetességek	
13. a. Téma: Az ütőhangszerek - dallamhangszerek b. Kulcsszavak: harangjáték, cseleszta, xilofon, marimba, vibrafon, játéktechnika	- szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
14. a. Téma: A szimfonikus együttes – a zenekari kultúra születése és fejlődése. A vezénylés története. b. Kulcsszavak: a) ókori zeneegyüttesek, heterofónia, középkori hangszeres együttesek, többszólamúság, reneszánsz: polifon hangszerek, hangszer-családfák, zenekari kultúra kezdetei: Lassus, Gabrieli, Monteverdi, barokk-zenekar, Corelli, Vivaldi, Händel, Bach, klasszicizmus: dinamika és egyensúly, szonátaforma és hangszerelés, létszám, ültetés, romantika: Beethoven, Weber, Liszt, Wagner, Strauss, hangszerek fejlődése, modern zenekari stílus, Debussy, Bartók b) cheironomia, gregorián-vezetés, karmesteri pálca, Palestrina, viták a „hangos” vezénylés körül, barokk: csembaló-karmester, Bach, Lully, klasszicizmus: kettős vezénylés, a mannheimi zenekar, Gluck, a hegedűs-karmester, Beethoven, romantika: Nicolai, Spontini, Weber, Mendelssohn, Habaneck, Liszt, Wagner, Bülow, 20. század: modern karmester, karmesternélküli zenekar, a vezénylés tudománya	- szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
Könyvészet A. KÖTELEZŐ: • Darvas Gábor, <i>Évezredek hangszerei</i>, Zeneműkiadó Vállalat, Budapest, 1961 • Meer, John Henry van der, <i>Hangszerek – az ókortól napjainkig</i>, Zeneműkiadó, Budapest, 1988 • Curt Sachs, <i>The History of the Musical Instruments</i>, Dover Publications, Inc., Mineola, New York, 2006 • Jeremy Montagu, <i>Origins and Development of Musical Instruments</i>, Scarecrow Press, Inc., Lenham, Md., 2007 • Anthony Baines (szerk.), <i>Musical Instruments through the Ages</i>, Penguin Books, London, 1974 • Adler, Samuel, <i>The Study of Orchestration</i>, 3rd Edition, W. W. Norton & Company, Inc., New York – London, 2002 • Alexander, Peter Lawrence, <i>Professional Orchestration – Vol. 1: The First Key: Solo Instruments & Instrumentation Notes</i>, Alexander Publishing, Petersburg – USA (Florida), 2008 • Casella, Alfredo – Mortari, Virgilio, <i>A mai zenekar technikája</i>, Zeneműkiadó, Budapest, 1978 • Michels, Ulrich, <i>Atlasz – Zene</i>, Athenaeum 2000 Kiadó, Budapest, 2003 • Darvas Gábor, <i>A totemzenétől a hegedűversenyig</i>, Zeneműkiadó, Budapest, 1977 • Darvas Gábor, <i>Zene Bachtól napjainkig</i>, Zeneműkiadó, Budapest, 1981 • Okos Tibor, <i>A hangszeres magyar népzeneéről</i>, Flaccus Kiadó, Budapest, 2004	

- Pécsi Géza, *Kulcs a muzsikához*, 212-245. old., Kulcs a Muzsikához Kiadó, Pécs, 2003

B. AJÁNLOTT:

- Bogár István, *A rézfúvós hangszerek*, Zeneműkiadó, Budapest, 1975
- Pap János, *A hangszerakusztika alapjai*, Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola, Budapest, 1993
- Piston, Walter, *Orchestration*, Victor Gollancz Ltd., London, 1982
- Berlioz, Hector – Strauss, Richard, *Trease on Istrumentation*, Dover Publications, Inc., New York, 1991
- Blatter, Alfred, *Istrumentation/ Orchestration*, Longman Edition, New York & London, 1980
- Demian, Wilhelm, *Teoria instrumentelor*, București, Editura Didactică și pedagogică, 1968
- Bărbuceanu, Valeriu, *Dicționar de instrumente muzicale*, București, Editura Teora, 1999
- Schulz, Georg Friedrich, *Alte Musikinstrumente – Werkzeuge der Polyphonie*, Schuler Verlagsgesellschaft, München, 1973
- Siklós Albert, *Hangszerek. Hangszínek*, Dr. Vajna és Bokor Könyvkiadó, Budapest, 1941
- Darvas Gábor, *A zenekar hangszerei*, Zeneműkiadó, Budapest, 1965
- Gábry György, *Régi hangszerek*, Corvina Kiadó, Budapest, 1969
- Siklós Albert, *Hangszerezéstan*, I.-II. kötet, Rozsnyai Károly Könyv- és Zenemű-kiadása, Budapest, 1910
- Gâscă, Nicolae, *Tratat de teoria instrumentelor*, vol. I și II, București, Ed. Muzicală, 1988
- Jeremy Montagu, *Musical Instruments of the Bible*, Scarecrow Press, Lenham, Md., & London, 2002
- Kunitz, *Istrumentation*, Peters Edition, Leipzig, 1956
- Pașcanu, Alexandru, *Despre instrumentele muzicale*, București, Editura Muzicală, 1980
- Rimski-Korsakov, *Principii de orchestrație I.-II.*, Editura Muzicală, București, 1959
- Oromszegi Ottó, *A fagott – Eredet- és fejlődéstörténet*, Turbucz Nyomda, Budapest, 2003

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- A tantárgy tartalma és az elsajátítandó kompetenciák összhangban vannak a képzési program céljaival, valamint a végzettek által betölthető szakmai szerepkörökkel és a munkaerőpiac elvárásaival.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	- A. vizsga: szóbeli / írásbeli / projekt, stb.; - B. vizsga: audíció (hangszerfelismerés)	- problematizálás - számonkérés - vizsga	40% + 30%
10.5 Szeminárium	- aktív szemináriumi jelenlét és tevékenység; - C. a kijelölt órai és önálló szemináriumi feladatok teljesítése (dolgozat / portfólió / projekt / zenei összeállítás, stb. elkészítése és bemutatása);	- folyamatos megfigyelés - portfólió - bemutatás	20%
	- D. hivatalból járó pontszám (1 jegypont)		10%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
- aktív részvétel az új témák kibontásakor és problematizálásakor (kurzus), illetve azok gyakorlati feldolgozásain (szeminárium, önálló feladatok és munkák) – az órák min. 75%-án;			

- a félév alatti szemináriumi munkák 100%-os elvégzése kizáró jellegű feltétele a szessziós vizsgán való részvételnek;
- mindhárom vizsgarész (lásd a korábbi: **A**, **B** és **C**) esetében szükséges teljesíteni külön-külön is a hozzárendelt pontszám min. 50%-át;

11. SDG ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)

	A fenntartható fejlődés általános ikonja						

Kitöltés dátuma

2025. szeptember 17.

Előadás felelőse

dr. Fekete Miklós

Szeminárium felelőse

dr. Fekete Miklós

Az intézeti jóváhagyás dátuma

Intézetigazgató